

İbraniler mektubu

İSA ÜSTÜNDÜR

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

1:1 Eski zamanlarda Allah dedelerimize birçok defa ve birçok yollarda **peygamberlerle** konuştu.

“Peygamberlerle konuştu” - onların görevi:

- a) Allahı tanıtmak, onun buyruklarını bildirmek
- b) Antlaşmayı hatırlatmak ve tövbeye çağırmak
- hem halka, hem krallara
- c) Allahın cezasını bildirmek ve teselli etmek
- d) Mesihin geleceğini müjdelemek

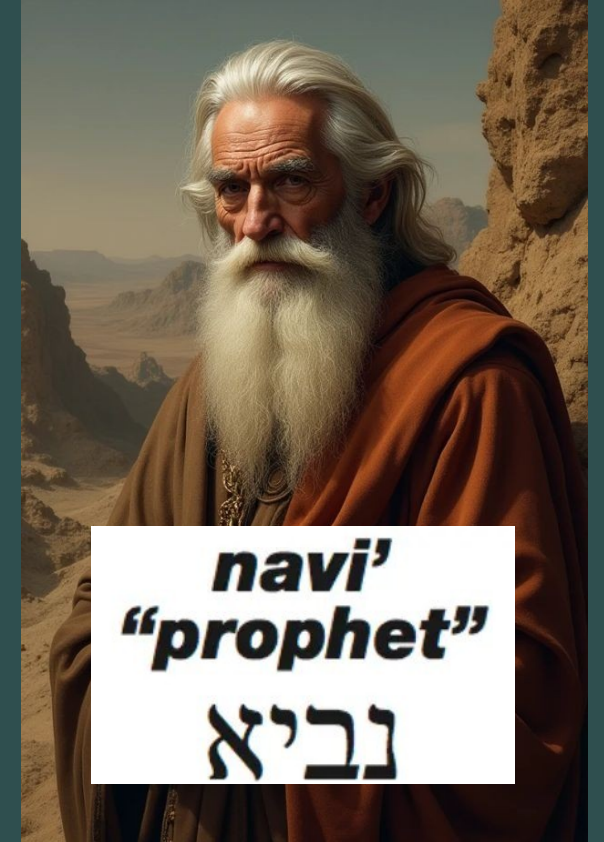
PRO-FETES = Dinleyecilerin önünde
(Allahın sözlerini) konuşan

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Peygamberlik aslında nedir?

- en başta peygamberlik halk ile Tanrı arasında bir amortisör gibi, Onun kutsallığını emmen bir aracı idi.
- Yas 18:16 Horev'de toplandığınız gün Tanrınız RAB'den şunu dilemiştiniz: 'Bir daha ne Tanrımız RAB'bin sesini duyalım, ne de o büyük ateşi görelim, yoksa ölürüz.
- Hakimler zamanında peygamberlik Allahı aramaktan kişisel bakımcılığa dönüştü. (Mika örneği, Hakimler 18)
- 1.Samuel 9:9 - Eskiden İsrail'de biri Tanrı'ya bir şey sormak istediğinde, "Haydi, biliciye gidelim" derdi. Çünkü bugün peygamber denilene o zaman bilici denirdi. (Navi' - Raah)

navi'
"prophet"
נביא

Maimonides'e göre peygamberlik dereceleri

(Rambam, "Rabbimiz, Moshe ben Maimon")

Maimonides - Moses ben Maimon

1135-1208 Cordoba / İspanya

Maimonides'e göre peygamberlik dereceleri

#	Peygamberlik / esin derecesi	Açıklama	KK örneği	KK referansı
1	Kutsal Ruh'un kişiyi kahra- manca eyleme yöneltmesi	Kişi Tanrı'nın Ruh'u tarafından olağanüstü bir eyleme yöneltilir; henüz sözlü vahiy yoktur.	Şimşon	Hakimler 14:6, 19; 15:14
			Yiftah	Hakimler 11:29
			Saul	I. Samuel 11:6
			Davud	I. Samuel 16:13
2	Kutsal Ruh ile esinlenmiş konuşma	Kişi Kutsal Ruh'un etkisiyle konuşur, şiir söyler veya yazı yazar.	Davud	II. Samuel 23:2
			Yetmiş ihtiyar	Sayılar 11:25
			Eldad ve Medad	Sayılar 11:26-29

Maimonides'e göre peygamberlik dereceleri

3	Simgesel rüya ve anlamının anlaşılması	Peygamber rüyada sembolik bir görüntü görür ve anlamını kavrar.	Yusuf	Tekvin 37:5-10
			Yusuf'un rüya yorumları	Tekvin 40:5-22; 41:1-36
4	Rüyada ses duyma, konuşanı görmeme	Peygamber bir ses duyar fakat konuşanı görmez.	Samuel	I. Samuel 3:1-10
5	Rüyada insan biçimli birinin konuşması	Rüyada insan görünümünde bir figür ortaya çıkar ve konuşur.	Hezekiel	Hezekiel 40:3-4

Maimonides'e göre peygamberlik dereceleri

6	Rüyada meleğin konuşması	Bir melek rüyada görünür ve mesaj verir	Yakub	Tekvin 31:10-13
			Yakub'un merdiven/rüya görümü	Tekvin 28:10-17
			Yakub	Tekvin 28:13-17
7	Rüyada Tanrı'nın konuşması	Peygamber rüyada Tanrı'nın kendisiyle konuştuğunu algılar.	Süleyman	I. Krallar 3:5-15
			Yakub	Tekvin 28:13-17
8	Uyanıkken simgesel görüm	Peygamber uyanık görüm içinde sembolik bir nesne veya olay görür	İbrahim	Tekvin 15:1-18
			Amos	Amos 7:7-9; 8:1-3
			Yeremya	Yeremya 1:11-14

Maimonides'e göre peygamberlik dereceleri

9	Görümde sözlerin alınması	Peygamber Tanrıdan sözleri alır; konuşanı görmesi gerekmez.	İbrahim	Tekvin 15:4
10	Görümde insan biçimli birinin konuşması	Peygamber görümde insan şeklinde bir figür görür ve onunla iletişim kurar.	Yeşu	Yeşu 5:13-15
			İbrahim	Tekvin 18:1-8
11	Görümde meleğin konuşması	Peygamber uyanıkken meleği görür ve melek onunla konuşur.	İbrahim	Tekvin 22:11-18
			Gidyon	Hâkimler 6:11-22
			Manoah ve karısı	Hâkimler 13:2-21

Maimonides'e göre peygamberlik dereceleri

12	Musa'nın “yüz yüze” peygamberliği	Musa'nın peygamberliği diğer peygamberlerinkinden farklıdır.	Musa	Sayılar 12:6-8
			RAB Musa ile yüz yüze konuşur	Çıkış 33:11
			Musa'nın benzersiz peygamberliği	Tesniye 34:10
13	Musa'nın “ağız ağıza” vahyi	Musa'ya vahiy bilme- celerle değil, açık ve doğrudan verilir.	Musa	Sayılar 12:8
			RAB'bin Musa ile konuşması	Çıkış 33:11
			Levhaların verilmesi	Çıkış 31:18; 34:27-28
			Musa'nın eşsiz peygamberliği	Tesniye 34:10-12

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

1:1 Eski zamanlarda Allah dedelerimize birçok defa ve birçok yollarda peygamberlerle konuştu.

Artık diri Allaha inanmaz oldular. Sunağı yıktılar, taşları tapınağın bulunduğu tepede uygun bir yere koydular. Bu konuda bir peygamber gelince bu taşlarla ne yapılacağını kendilerine bildireceğine karar verdiler. (1.Makabiler 4:45-46 / -165)

İsrail'de korkunç bir baskı başladı. Peygamberlik devri ortadan kalktığından beri hiç öyle bir şey olmamıştı. (1. Makabiler 9:27 / -165 yılı)

"Bundan öte Yahudiler ve kâhinleri, güvenilir bir peygamber ortaya çıkıncaya kadar Simon'un sürekli önderleri ve başkâhinleri olması konusunda anlaşmışlardı (1.Makabiler 14:41 / -165 yılı)

“Haggai, Zekeriya ve Malaki'nin ölümünden sonra Kutsal Ruh İsrail'den ayrıldı.” (Tosefta - Sotah 13- Sefarya / 189 yılı)

tapınağında eksik olan şeyler: Antlaşma Sandığı, Urim ve Tumim, Şekina Buludu, Kutsal Ruh, gökten gelen ateş - Talmud - Yoma 21b - 400+ yılı)

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

1:1 Eski zamanlarda Allah dedelerimize **birçok defa** ve birçok yollarda peygamberlerle konuştu.

“birçok defa”

Atalar	-	Musa	-	Samuel	-	İlyas	-	Babil	-	Dönüş	-	Yahya
İbrahim		Yeşu	-	Davut	-	Elişa	-	Yeremya	-	Malaki	-	İsa
İshak				Natan	-		-	Daniel				
Yakup								Hezekiel				
Yusuf												

- Her zaman peygamberler yoktu

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

1:1 Eski zamanlarda Allah dedelerimize birçok defa ve **birçok yollarda** peygamberlerle konuştu.

Tanrı'nın konuştuğu “çeşitli yollar”	Peygamberlik aracı	Örnekler
Sözler	Peygamberlik vaazlar	Yeşaya 1; Amos 1-2
Vizyonlar	Görsel vahiyler	Yeş 6; Hez. 1; Daniel 7
Rüyalar	Gece görülen vahiyler	Daniel 2; 7
Ses	İşitilebilir ilahî konuşma	1. Samuel 3; Yeremya 1
Eylemler	Simgesel peygamberlik	Yeremya 27; Hezekiel 4
Nesneler	Simgesel nesneler	Yeremya 19; Amos 7
İsimler	Peygamberlik anlamı taşıyan isimler	Yeşaya 7-8; Hoşea 1

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

1:1 Eski zamanlarda Allah dedelerimize birçok defa ve **birçok yollarda** peygamberlerle konuştu.

Vizyonlar	Görsel vahiyler	Yeş 6; Hez. 1; Daniel 7
Kişisel yaşam	Peygamberin işaret olması	Hoşea 1-3; Yeşaya 8:18
Benzetmeler/Meseller	Mecazlı öyküler	2. Sam. 12; Hezekiel 17
Şiir	Ezgiler, ağıtlar	Yeşaya 5; Habakkuk 3
Bilgelik	Özdeyişler/bilgece sözler	Yeşaya 28:23-29
Ağıt	Yas ve ağıt şiirleri	Yeremya; Hezekiel 27
Dava / Mahkeme dili	Antlaşma mahkemesi	Mika 6; Yeşaya 1
Diyalog	Sorular tartışmalı konuşma	Malaki 1-3
Mucizeler	Peygamberliğe eşlik eden belirtiler	İlyas / Elişa

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - İsa peygamber mi ?

Yahya

Matta 3:10-12

10 Balta zaten ağaçların köküne dayandı. Onun için, hangi ağaç iyi yemiş vermezse, o ağaç kesilip ateşe atılacak. 11 Bana gelince, ben sizi suyla vaftiz ediyorum, tövbe edesiniz diye. Ama benden sonra biri gelecek, O benden daha kuvvetlidir. Ve ben layık değilim, Onun pabuçlarının bağlarını çözeyim. İşte, O sizi Kutsal Ruhla ve ateşle vaftiz edecek. 12 Onun küreği elindedir. Harman yerini iyice temizleyecek. Buğdayı ambarlarına toplayacak. Ama samanı hiç sönmeyen ateşle yakıp bitirecek."

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - Kendinin geleceği hakkında

Matta 16:21

İsa Mesih o zamanlarda başladı, öğrencilerine şöyle öğretirsin: lazım Yerusâlim'e gitsin, orada akıldaneciler, Allahevinin güdücüleri ve kanun muallimlerinin elinden çok çeki görsün, öldürülsün ve üçüncü gün dirilsin.

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - saklı şeyleri bilmek

Yuhanna 1:48 Nataniyel de Ona dedi: "Sen beni nereden tanıyorsun?" İsa ona cevap verip dedi: "Filipus seni çağırılmazdan önce bile, sen o incir ağacının altında iken ben seni gördüm."

Yuhanna 4:18 Beş tane kocaya gittin, ve şimdi kiminle yaşıyorsun, o gene senin kocan değil. Evet, bunu doğru söyledin."

Luka 5:3 Bu kayıkların biri Simun'un idi. İsa ona binip, Simun'a yalvardı, kenardan biraz içeri girsin. İsa da oturup halka kayıktan ders vermeye başladı. 4 Konuşmasını bitirince, Simun'a dedi ki, "Derin sulara ayda, serpmelerinizi orada indirin, balık tutasınız." 5 Simun cevap verip dedi: "Efendim, bütün gece çok sıkı çalıştık, gene de bir şey yakalayamadık. Ama madem sen söylüyorsun, serpmeleri indirecem."

Matya 17:27 Gene de, onlara sebep vermeyelim kösteklensinler. Onun için denize in, oltayı at ve yakaladığın birinci balığı tut. Onun ağzını açtın mı, orada bir tane gümüş parası bulacan. Onu al, onlara, hem senin, hem de benim için öde."

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - yer çekimi üzerine güç

Matta 14:25 Sabah üstü İsa gölün üzerinde yürüyüp onlara yaklaştı.

2.Krallar 6:1

1 Bir gün peygamber topluluğu Elişa'ya, "Bak, yaşadığımız yer bize küçük geliyor" dedi, 2 "Lütfen izin ver, Şeria Irmağı kıyısına gidelim, ağaç kesip kendimize ev yapalım." Elişa, "Gidin" dedi.

3 Peygamberlerden biri, "Lütfen kullarınla birlikte sen de gel" dedi. Elişa, "Olur, gelirim" diye karşılık verdi 4 ve onlarla birlikte gitti. Şeria Irmağı kıyısına varınca ağaç kesmeye başladılar.

5 Biri ağaç keserken balta demirini suya düşürdü. "Eyvah, efendim! Onu ödünç almıştım" diye bağırdı.

6 Tanrı adamı, "Nereye düştü?" diye sordu. Adam ona demirin düştüğü yeri gösterdi. Elişa bir dal kesip oraya atınca, balta demiri su yüzüne çıktı. 7 Elişa, "Al onu!" dedi. Adam elini uzatıp balta demirini aldı.

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - saklı şeyleri bilmek

Allah'ın izniyle, ölüleri dirilteceğim; yediklerinizi ve evlerinizde sakladıklarınızı da size haber vereceğim. İnanmışsanız bunda size delil vardır". (Al-i Imran suresi 3:49)

Luka 7:39-40 İsa'yı çağıran Ferisi bunu görünce, kendi kendine şöyle dedi: "Bu adam peygamber olaydı, bileceydi Ona ilişen kadın kimdir, ne takım biridir, hani günahkârdır." İsa cevap verip ona dedi: "Simun, lazım sana bir şey söyleyeyim." O da "Söyle, muallimim" diye cevap verdi.

Yuhanna 2:25 Onun ihtiyacı yoktu, bir kişi herhangi insan için Ona şahitlik yapsın. O bilirdi, insanların içinde ne var.

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - Yerus alim'in ve Tapınağın yıkılacağı hakkında

Matta 24:2

Ama O onlara cevap verip dedi: "Bütün bunları görüyor musunuz? Size doğru bir Şey söyleyeyim: burada taő üstünde taő kalmayacak; hepsi yıkılacak."

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamberlik etti mi? - Yerus alim'in ve Tapınağın yıkılacağı hakkında

Luka 21:20

20 Ama ne vakıt görüyorsunuz, Yerus alim'in etrafını askerler sarmış, o vakıt bilin ki, onun yıkılışı yakınladı.

21 O vakıt Yahudiye sancağında olanlar balkanlara ka sınlar. Kasabanın içinde olanlar oradan çıksınlar. Köylerde olanlar da oraya girmesinler.

22        o günler intikam günleri olacak. Şöyle ki, Kutsal Kitap'ta yazılan herşey yerine gelsin.

23 Ama vay o günlerde gebe olan ya da bebek emzirenlerin haline!        dünya üzerine büyük bir sıkıntı ve bu halkın üzerine   ke gelecek.

24 Kılıçtan ge irilecekler ve bütün halklara esir olarak dağılacaklar,  ak Allahsız halkların günleri doluncaya kadar.

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Musa gibi Peygamber İsa'dır

Apo 3:22

Musa şöyle dedi: "Rab Allah senden için senin kardeşlerinden benim gibi bir peygamber kaldıracak. O size her ne söylerse, her meselede Ona kulak asacaksınız. 23 Ve öyle olacak ki, o peygambere kulak asmayan her kişi, halkın arasından kesilecek:" (Yasa 18:15-19)

Şimdiye kadar Musa'nın bu sözüne peygamberlik görevinin kurulmasına baktık, ama aynı zamanda Mesih için bir peygamberliklidir

İsa bu peygamberdir. Halk onu bekliyordu ne kabul etmeye hazırdı.

Yuhanna 6:14

Onun için insanlar görünce, İsa nasıl bir nişanlı mucize yaptı, dediler: "Dünyaya gelecek olan o peygamber sahiden de budur."

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

İsa peygamber midir?

İbraniler 1:2

Ama bu son günlerde bize kendi Oğlu ile konuştu:

Bir üniversite profesöre soruyorsun "Sende ortaokul varmı?" "Elbette var" diyecek. Ama sonra "Filanca profesör sadece ortaokul mezunu" diyemezsin.

- aynı biçimde İsa'nın görevinin içinde peygamberlik var. Ama görevi çok daha büyük ve İsa'ya peygamber demek yerinde değil.

"Sende ortaokul var mı?"

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

İbraniler 1:2

Ama bu son günlerde bize kendi Oğlu ile konuştu:

Matta 21

33 Başka bir benzetmeye kulak verin: 'Bir toprak sahibi varmış. Adam bir üzüm bağı dikmiş, etrafına duvar çekmiş, kazıp üzümleri çiğnemek için yer yapmış, bir de kule kaldırmış. Sonra bağı kiracılara verip uzak bir memlekete gitmiş. 34 Üzüm toplama zamanı yakınlayınca, adam hizmetçilerini kiracılara yollamış, kendi payını alsın diye. 35 Kiracılar da adamın hizmetçilerini alıp birini dövmüşler, başkasını öldürmüşler, üçüncü birisini taşlamışlar. 36 Adam onlara bir daha hizmetçilerini yollamış, birinci grubundan daha kalabalık. Kiracılar onlara da öyle yapmışlar.

37 Onun arkasından adam onlara oğlunu yollamış, 'Herhalde oğluma saygı gösterecekler' diye.

38 Ama kiracılar onun oğlunu görünce birbirlerine şöyle konuşmuşlar: 'Bu mirasçı. Haydi, onu öldürelim, mirasını da ele geçirelim'. 39 Ve onu alıp bağdan dışarı atmışlar ve öldürmüşler.

40 Onun için, Bağın sahibi geldi mi, o kiracılara ne yapacak?"

41 İsa'ya şöyle dediler: "O yaramaz adamları yok edecek. Üzüm bağını da başkalarına kiraya verecek. Onlar kendisine uygun vakıta yemişler getirecek."

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

Yuhanna 5:19

Onun için İsa onlara cevap verip dedi: "Size çok doğru bir şey söyleyeyim: Oğul kendisinden hiç bir iş yapamaz, eger Babasını o işi yaparken görmezse. Çünkü O ne yaparsa, aynı onun gibi Oğul da o şeyleri yapıyor."

Exo 33:22

Görkemim oradan geçerken seni kayanın kovuğuna sokup geçinceye kadar elimle örteceğim. 23 Elimi kaldırdığımda, sırtımı göreceksin. Ama yüzüm görülmeyecek."

- Rab peygamberlere sadece görmek istediği taraflarını gösterdi - oğul babasını her zaman gördüğü için, her tarafını biliyor.

İbraniler 1:2

Ama bu son günlerde bize kendi **Oğlu ile** konuştu:

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

Apo 2

17 'Allah diyor: Son günlerde öyle olacak ki, Ruhumu bütün insanların üzerine dökecem: Oğullarınız ve kızlarınız peygamberlik edecekler. Delikanlı adamlarınız görüntü görecekler, Yaşlı adamlarınız da rüya görecekler. 18 O günlerde Ruhumu dökecem hem erkek, hem kadın hizmetçilerimin üzerine. Ve peygamberlik edecekler.

19 Yukarıda, gökte şaşılabacak işler gösterecem. Ve aşağıda, yeryüzünde nişanlar gösterecem: Kan ve ateş ve buğu ve duman. 20 Güneş kapkaranlık olacak. Ay gene, kan rengine dönecek. Bu olacak, Rabbin büyük ve şanlı günü gelmeden önce.

İbraniler 1:2

Ama bu **son günlerde** bize kendi Oğlu ile konuştu:

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

İbraniler 1:2-3

- Onu her şeyin üzerine mirasçı kıldı.
- Ve zaten Onunla dünyaları yaratmıştı.

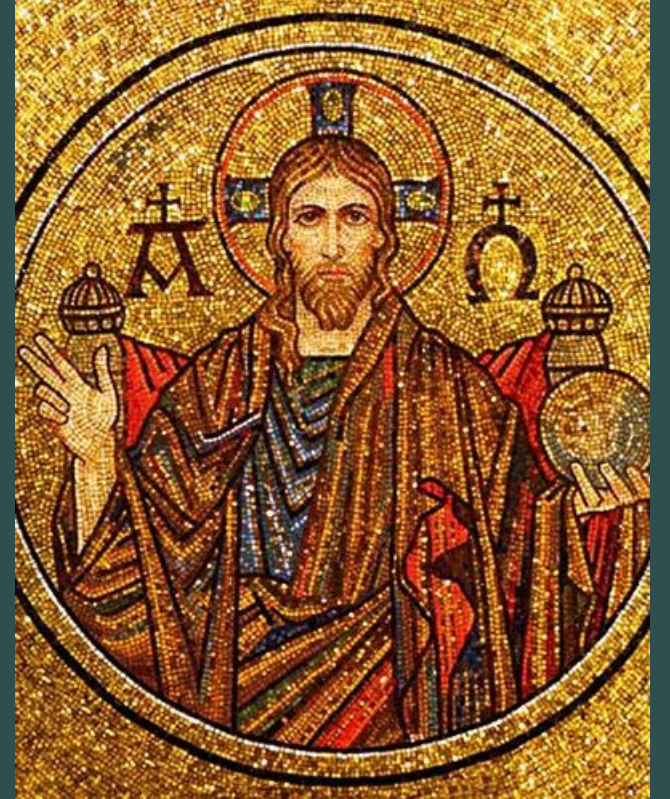
"**Mirasçı**" - Allahın ölümü söz konusu değil, ama herşeyi oğluna bırakılacak

"**Dünyaları yaratmıştı**" -

Yuhanna 1:3 Her şey Onunla var oldu, ve yoktur herhangi şey Onsuz var olsun.

1.Kor 8:6 Her şey Onun eliyle oldu, biz de Onun eliyle olduk.

Kol 1:16 Çünkü Onun eliyle her şey meydana getirildi: - hem göklerdeki, hem de yeryüzündeki şeyler; - hem görünen, hem de görünmeyen şeyler; - ruh krallıkları ve güdücülükleri, ruh hükümetleri ve güçleri. Evet, her şey Onun eliyle yapıldı ve her şey Onun için yapıldı.

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

İbraniler 1:2-3

- Oğul, Allahın şanlılığının şıllantısıdır
- ve Onda Allahın asıl tabiyetini görüyoruz.

2.Kor 4:6

Allah bir vakıt bir sözü ile karanlıktan ışık parlatırmıştı. Ve şimdi bizim yüreklerimize de ışık saldı, Onun şanlılığını bilelim diye. Ve Allahın řanlılığđ Mesihin yüzünde belli oldu.

Yeşaya 6:5

"Vay başıma! Mahvoldum" dedim, "Çünkü dudakları kirli bir adamım, dudakları kirli bir halkın arasında yaşıyorum. Buna karşın Kral'ı, Her şeye Egemen RAB'bi gözlerimle gördüm."

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

İbraniler 1:2-3

- Kendi kuvvetli sözüyle her şeyi ayakta tutuyor.

Vahiy 4:11

"Ey Rab! Şanlılığı ve saygıyı ve kuvveti almaya layık olan sensin. Çünkü herşeyi sen yarattın. Herşey, sen istedin diye oldu ve meydana geldi.

İBRANİLER önsöz (1:1-3)

Kul - Oğul farklılığı

İbraniler 1:2-3

- **Günahlardan paklama işini bitirdikten sonra,**
- **yukarıdaki Büyük Kralın sağına oturdu.**

"Paklama" - hiç bir peygamber bizi günden günde kutarmaz, sadece uyarıyor.

"Sağına oturdu" - şerefli tarafında yetkiyi paylaşıyor. Orada hiçbir peygamber bulunmuyor.

